

HISTORISCH SPEL

HISTORISCHE EVOKATIE VAN WILLEBROEK :
1180-1980 IN 25 TAFERELLEN

De idee van ere-burgemeester Jan Van Winghe, voorzitter van het gemeentelijk werkcomité Willebroek 800 jaar, af te stappen van de traditionele stoet, wordt vandaag voor U verwerkelijk.

Het zeekanaal Brussel-Rupel, de slagader van het Willebroeks sociaal en economisch leven, is de hoofdvedette van vanavond.

Een handvol entoesiastelingen zijn tegen het scepticisme van velen in, blijven geloven in het projekt en in het kunnen van de anderen.

Moge van deze explosie aan menselijke energie voor de toeschouwer een zeer goede herinnering overblijven en voor de deelnemers een streepje menselijke contactwarmte bovenop.

Dank aan het gemeentebestuur van Willebroek voor de zonnige financiële ruggesteun bij de realisatie van het hele gebeuren.

Dank aan al die Willebroekse groepen en verenigingen die zo spontaan ingegaan zijn op onze oproep en die ondanks hun eigen activiteitenkalender het strakke repetitieschema hebben nageleefd.

Dank aan de directe medewerkers die naast hun professionele bekwaamheid ook nog een stukje artistieke inzet hebben weggegeven. Zij stonden de jongste weken onder een niet te onderschatten emotionele spanning.

Toeschouwer, bedenk dat de spelers en figuranten die voor U zo dadelijk de geschiedenis van Willebroek zullen evoceren, stuk voor stuk amateurs en vrijwilligers zijn. Bedenk daarbij dat de aanloop naar de uiteindelijke uitvoering zeer kort was.

Maar allen hebben zij dit gemeen : zij houden van hun gemeente.

De gemeente Willebroek die 800 jaar bestaat.

Een gemeente en een gemeenschap in feest.

Laten we nu van die feeststemming proeven...

Rob Siebens
algemene coördinatie

HISTORISCH SPEL "WILLEBROEK 800 JAAR"

een realisatie van het werkcmité "Willebroek 800 jaar"
in opdracht van het gemeentebestuur van Willebroek

Scenario	Freek NEIRYNCK
historische opzoekingen	Karel De Decker, Tony De Herdt, Rony Van Mol
Dekor : ontwerp	Gilbert Govaert
uitvoering	Monitors De Toekomst C.S.C.-Willebroek 't Pleintje
Muziek	Deliverance Georg Friedrich Händel Sjakie Van den Bergh Herman Temmerman
Diaprogrammatie	DIA, Audio-Visuele Communicatie Antwerpen
Acteurs + Figuratie	leden van de Willebroekse verenigingen
Kostumes	Huis Vekemans Lommel
Klank	Luvox Deurne
Klanktechnicus :	Guy Huygens
Licht	Philippo Lier
Grime	Carlos Detremmerie
assistente	Martine Kersebeeck
Kapper	Donald Crab
Stellingen	Van Iseghem Gent
Radioverbinding	Marc Geeroms, Luc Haelwaters, Willem Lemmens en Alex Van Camp
Kostuumadvies	Marijke Detremmerie
Kleedsters	K.A.V. Willebroek-Centrum, H. Familie, H. Kruis
Choreografie	S.V.V. Willebroek
Algemene coördinatie	Ilde Verbeeck
Regie-assistentie	Rob Siebens
Regie	Gilbert Govaert
Productie	Freek Neirynck
	DIA, Audio-Visuele Communicatie Desguinlei 196 Antwerpen

FREEK NEIRYNCK

Auteur van toneelstukken, poppenteaterteksten en historische evokaties.

Artistiek medewerker aan de B.R.T.

Artistiek leider van het beroepspoppentheater "Marionettentheater Taptoe" in Gent.

Regisseur in het amateurtheater.

Als auteur bekroond met het Landjuweel voor poppenspel, de Louis Paul Boon prijs, de Paul de Mont prijs en de prijs van de provincie West-Vlaanderen.

Schreef en regisseerde historische evokaties en stoeten in opdracht van de stad Gent, de stad Brussel, Baaigem,...

MARIJKE DETREMMERIE

Licentiate kunstgeschiedenis, specialiteit kostuumkunde.

Deed historisch en kostuumadvies voor het Marionettentheater Taptoe ("Tijl Uilenspiegel" en "'s Gravensteen, Burcht van Eeuwen"), de stad Gent ("Troebadoersavonden" en "De Sanskulotten in Gent"),...

GILBERT GOVAERT

De 41-jarige Mechelse graficus Gilbert Govaert studeerde aan het Nationaal Hoger Instituut Ter Kameren te Brussel, als leerling van Joris Minne.

Hij leidt momenteel het reclame-adviesbureau G-groep pvba, maar waagt zich in de schaarse "vrije" tijd aan iedere kunstuiting: tekenen, schilderen, montage, toneel enz.

DE FIRMA DIA

Desguinlei 196 - 2000 Antwerpen - Tel. 031/16 28 20.

Activiteiten : Audio-visuele programma's multiscreen multivisie, coördinatie en productie van spektakels.

Zaakvoerder : Jan Peeters.

Lesgever Audio-visuele technieken aan het Provinciaal Hoger Instituut voor Toegepaste Communicatie (PIVA).

Recente Realisaties :

Benedictus, Pater Europae : multiscreen

Spectrum van de Antwerpse Economie

De Haven van Antwerpen

50 Jaar Imalso

2003, een Uitdaging, jubelprogramma voor de Koninklijke Vlaamse Ingenieursvereniging.

De klankband werd ingesproken door :

Herman Coessens, Leen Persijn, Dirk Boey, Carlos Detremmerie, Jo Delvaux, Wim Huys, Gerard Van de Putte, Wim Rik en Koen Dewulf, Jo Temmerman, Jan Mostré, Julien Pauwels, Jozef Kennis, Marcel Destoop, Eddy Rosseel, Walter Cornelis, Machard Van Geyt, Roger Bolders, Jacobs Beks, Johan De Mayer, Cyriel Van Gent, Etienne De Ryck, Franky Taveirne, Pier Van der Kreeft, Peter Lambert, Koen Krukke, Freek Neiryck, Paul Codde, Nand Baert, Dominique Pauwels en Bart Beys.

Voor de muzikale opnamen werd een beroep gedaan op :

- Denise Seymourtier, Lydia Seymourtier, Albert Venmans, Marcel Van Daele, Flor Van Wezenbeeck, Guido De Ranter, Koen Severens, Rudi Bloemen, Jos Avonds, Paul Lauwers, Kris Venmans.

- Zangvereniging Cantate o.l.v. Frans Van Bouwelen en het A Capellakoor Blaasveld-Tisselt o.l.v. Noël Heremans.

- Zangkring Morgenrood o.l.v. Marcel Janssens.

- Kinderkoor gevormd door de leerlingen van de GLS Tisselt o.l.v. Hilde Reyniers.

TAFEREEL 1

Benediktijner paters van de St. Bernardusabdij van Hemiksem komen per boot aan in het gebied dat later als Willebroek wordt betiteld. Ze polderen het moerassig gebied in om dit "wilde broek" in vruchtbare grond om te zetten.

Roeiers	Roeivereniging Toss 80
Paters	WIZC (Willebroekse Zwemclub)
Komentator-pater	Nand Baert

TAFEREEL 2/3

Boeren uit de omstreken komen zich in de nieuw ingepolderde gebieden vestigen. Begeleid door speelmannen, op doorreis in de streek, voeren de landlieden een volkse dans uit.

TAFEREEL 2

Groepje Spelemannen	Luc Steenacker, André Steenacker, Hendrik Aerts (Rode Vaart)
Voorzanger	Gerrit Verschaeren (Rode Vaart)
Groepjes boeren	Chiro St-Jef & Zangvereniging Cantate & A Capellakoor Blaasveld-Tisselt

TAFEREEL 3

Boerendans	Chiro St-Jef
------------	--------------

TAFEREEL 4/5/6

Een pater maant de nieuw ingeweken bewoners aan tot dankbaarheid jegens God, die hen dit gebied schonk: om hem te eren zullen ze een kerk bouwen.

TAFEREEL 4

Pater	Eddy Emmerechts ('t Pleintje)
-------	-------------------------------

TAFEREEL 7

Paters	Zangvereniging Cantate & A Capella-koor Blaasveld-Tisselt
--------	---

TAFEREEL 8

Bisschop Rogerus van Kamerijk schenkt de bediening van de kerk van Willebroek aan de kerk van St. Aubert. In het dokument, daartoe opge maakt wordt Willebroek voor het eerst schriftelijk vermeld (1189).

Bisschop	André Farasijn
Hulpbisschoppen	Albert Kerremans & André Verbruggen
Priesters	Rik Meersman & Peter De Bruyn
Koorknaap	Jan Van Winghe jr (Kon. St. Niklaas-gilde)

TAFEREEL 9

Ook in het middeleeuwse dorp Willebroek passen feesten en plezier na het harde zwoegen. De rondreizende muzikanten zijn natuurlijk van de partij.

Uitbeelding dorpsleven

dansgroep Soley
& Zangvereniging Cantate
& A Capellakoor Blaasveld-Tisselt
& KAV Willebroek-Centrum, H. Kruis
en H. Familie

Volkszanger & begeleiders

Rode Vaart

TAFEREEL 10

In de tweede helft van de 15^e eeuw ontvangen de burgemeesters en de schepenen van Brussel drie burgers die hen hun bezorgdheid over de handel van de stad meedelen. Immers de Zenne, de waterverbinding met Antwerpen en de zee, is niet steeds bevaarbaar en men moet aan verschillende gemeenten erlangs gelegen tol betalen. Het voorstel van de burgers tot het graven van een kanaal van Brussel tot de Rupel wordt goedgekeurd.

Burgemeester van Brussel
Schepenen

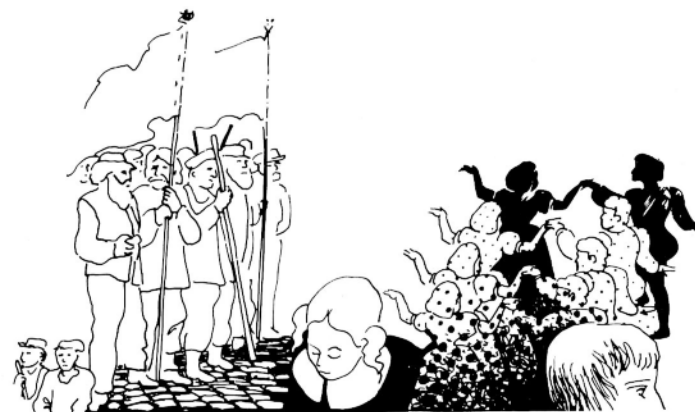
Swa Eraerts
Jos Illegems, Jos Farasijn, Fons Van
den Zegel

Corneel Wallants
Thys Hemelryck
Mandus Varaan

Maurice Lauwers
Eric Van Winghe
Leo De Roover (Kon. St. Niklaasgilde)

TAFEREEL 11/12

Aan het hof van Maria Van Boergondië voeren edelen een farandole uit. De hertogin leest de oorkonde voor waarbij ze de toestemming geeft tot het graven van het kanaal.

TAFEREEL 12

Edelen
Maria van Boergondië
Hofdames
Troondragers
Bode

dansgroep Soley
Jeanneke De Roeck
Emmy Van Reck & Karina Eraerts
Danny Teck & Pascal Haentjens
Swa Van Gompel (ATB-Pierlala)

TAFEREEL 13

Na verkenning beslissen de Brusselse stadsmagistraten dat het kanaal ook over Willebroeks grondgebied zal lopen. Een gelegenheidsgedicht beschrijft de verschillende wordingsfasen van de vaart: de eerste spadeesteek, de dankmis, de graafwerken, de vergeefse pogingen van de Mechelaars, voor wie de nieuwe waterweg een verlies aan tolinkomsten betekent, om de werken te stoppen, tenslotte de feestelijke in gebruikname van het kanaal in 1561.

Burgemeester van Brussel	Swa Eraerts
Schepenen	Jos Illegems, Jos Farasijn, Fons Van den Zegel (Kon. St. Niklaasgilde)
Publiek	KAV Willebroek-Centrum, H. Familie & H. Kruis Zangvereniging Cantate & A Capella-koor Blaasveld-Tisselt
Dichter	Eddy Emmerechts ('t Pleintje)
Mannen van Mechelen	Chiro St Jef & Jeugdclub Cactus & RISO-leerlingen
Zeilschip + bemanning	RYAC (Rupel Yacht Club)
Vendeliërs	Chiro St Jef

TAFEREEL 14/15

De vele misbruiken in de Kerk brengen in de 16^e eeuw de protestantse hervorming op gang. In de Nederlanden streven velen naar godsdienstvrijheid, naar respect voor onze eigenheid en naar toestaan van een grotere autonomie door de Spaanse heersers. In 1567, op de vooravond van de gewapende opstand, poogt Willem (de Zwijger) van Oranje, heer van Rumst, Lamoral, graaf van Egmont, bij een ontmoeting in de afspanning "Het Gulden Vlies" te Willebroek tevergeefs te overhalen de zijde van de vrijheidsgezinden te kiezen.

TAFEREEL 15

Zanger	Gerrit Verschaeren
Herbergbezoekers	Rode Vaart
Danseres	Marita Van Breedam (dansgroep Soley)
Lamoral (graaf van Egmont)	Eddy Swinnen
Willem van Oranje	Willy Carleer
Spion	Hendrik Aerts
Kozen, de waard	André Steenacker (Rode Vaart)

TAFEREEL 16

Van de godsdienstoorlog tussen hervormingsgezinden en katholieken krijgt ook Willebroek zijn part: om beurten wordt het door beide partijen bezet. Onze streken blijven uiteindelijk in Spaanse handen.

TAFEREEL 17/18

Ridder Jan Helman, heer van Ruisbroek en Willebroek, wordt door de Spaanse koning Filips IV in 1661 tot baron verheven. Helman wordt met zijn titel geluk gewenst door de leden van het schuttersgilde van St. Nikolaas. Ze vragen hem hoofdman te worden van de gilde. Na ondertekening van het Gulden Boek, stapte hij met hen op in de processie. Bij de Brabantse omwenteling in 1790 manifesteren de Willebroekse schutters te Brussel hun gehechtheid aan de conservatieve Statisten.

Vendelzwaaiers	dansgroep Soley
Ruiters	Ruitersclub Olympia
Jan Helman	Maurice Lauwers (Kon. St. Niklaasgilde)
Vrouw Helman	Emmy Van Reck (ATB-Pierlala)
Kinderen Helman	Els en Koen Verrezen (ATB-Pierlala)
Boogschutters	André Verbruggen, Peter De Bruyn en Rik Meersman (Kon. St. Niklaasgilde)

TAFEREEL 18

Processie figuratie	KAV Willebroek-Centrum, H. Kruis en H. Familie Meisjeschiro
Schutters & Jan Helman	Kon. St. Niklaasgilde: Maurice Lauwers, André Verbruggen, Peter De Bruyn, Rik Meersman, Swa Eeraerts, André Farasijn, Fons Van den Zegel, Jos Farasijn, Gerard De Wit, Leo De Roover, Dis De Moor, Jan Van Winghe jr, Eric Van Winghe, Albert Kerremans, Mard De Smedt, André Van Mele.

TAFEREEL 19

De "vrijheid" die de Franse revolutionnaire soldaten ook in onze gewesten willen verspreiden heeft voor de mensen hier een nare bijmaak: afschaffing van de godsdienst, oproeping van de mannen om de vrijheidsidee gewapenderhand over Europa te verspreiden... Het verzet komt vooral van de landelijke bevolking. In Willebroek, een voornaam centrum van de strijd, neemt Dikt Rollier de leiding van de "jongens". Eelen, van Gansen, Corbeels, Karel van Loupaigne, de belangrijkste figuren van de opstand bespreken met Rollier de strategie. Twee maanden zal de Boerenkrijg (1798) door Vlaanderen woeden... tevergeefs!

Dikt Rollier	Jan Vereecken
Jonge Boeren	Luc Vleminckx, Dirk Bredael, Marc Muyschondt en Carl De Kunst
Omstaanders	Chiro St. Jef
Gendarmen	The Sharks
Eelen van Diest	Rik Moeremans
Corbeels	Walter Scharlaeken
Van Gansen	Paul Huygens
Karel van Loupaigne	Pierre Tasseel (Brikadief)

TAFEREEL 20

Jonge Boeren	Chiro St. Jef
Rollier	Jan Vereecken (Chiro St. Jef)
Krijgsgevangenen	Jeugdclub Cactus, Brikadief

TAFEREEL 21

Napoleon bezoekt Willebroek op doorreis van Brussel naar Antwerpen op 28 april 1810. Bij de feestelijke ontvangst drukt de burgemeester de wens uit dat het recente huwelijk van keizer Napoleon met Marie-Louise, de dochter van zijn vroegere vijand de keizer van Oostenrijk, een waarborg moge zijn voor een blijvende vrede.

Na Napoleons nederlaag tegen de geallieerden in 1815 worden onze streken bij Nederland ingelijfd. De Omwenteling van 1830 leidt naar een onafhankelijke Belgische staat. Willebroek echter legt haar oranjegezindheid, omwille van handelsvoordelen, pas af in 1831 ter gelegenheid van het bezoek van de regent Surlet de Chokier.

Schoolkinderen	6 ^e leerjaar GLS
Onderwijzeres	Philo De Bruyn
Plaatsing zinnebeelden	Willebroekse Zwemclub
Bouwen piramide	Koninklijke Willebroekse Turnvereniging
Vrouwen	Rode Vaart
Versiering huizen	RISO Iln.
Napoleon	Bruno Frateur
Marie Louise (gemaal)	Annie Kieken
Hofdames	Rina Slagmuylders & Sabine Corthals (The Sharks)
Harmonie	Harmonie St. Cecilia o.l.v. Gery Heldenberg
Burgemeester van Willebroek	Swa Van Gompel (ATB-Pierlala)
Schepenen van Willebroek	Fanfare Eendracht
Publiek	SVV (Socialistische Vooruitziende Vrouwen) & ATB-de Natuurvrienden
Dans	ATB-Rondinella
Surlet de Chokier	Georges Schampaert (De Krotters)

TAFEREEL 22/23

In de 19^e eeuw wordt Willebroek meegesleurd in de industriële omwenteling. Opggericht in 1860 kent de papierfabriek van Louis De Naeyer een grote ontwikkeling. De groei en de bloei van de gemeente houdt er gelijke tred mee. Sociale beroering komt echter meer dan eens voor. Met stakingen verkrijgen de arbeiders de verwezenlijking van hun rechtmatige eisen.

Gemeentesekretaris	Louis Dons (Rode Vaart)
Arbeiders	ATB-de Natuurvrienden + V.S.J. + ABVV-vakbondsleden
Stakingleider	André Steenacker
Stakingbreker	Eddy Swinnen
Staker Ketelmaker	Dirk Schelkens (Rode Vaart)

TAFEREEL 23

Fanfare	Harmonie Vooruit & Harmonie Volharding
Stakers + familie	ATB-de Natuurvrienden & V.S.J. ABVV-vakbondsleden & S.V.V.
Stakerslied	ATB-Morgenrood + V.S.J.
Stakingsleiders	Rode Vaart

TAFEREEL 24/25

Tenslotte vertonen de verkiezingsuitslagen na de lange staking van 1920 een ophefmakende vooruitgang voor de werkers. Een 1 mei stoet gaat uit. Op een plein wordt een markt opgezet: een marktzanger herinnert aan populaire Willebroekse figuren: Jaak van Dikke Mie, de Nachtreizigers... de mannen van San Francisco bezingen hun mislukte tocht. Reuzen verschijnen, een belleman kondigt de kermis aan. Een akkordeongroep speelt ten dans in de jaren dertig, de vijftiger jaren brengen een harmonie ten tonele, een jazzband tenslotte vergezelt een rijdende bierton voor het volkse feest in de jaren zeventig. Feest om 800 jaar geschiedenis, maar ook om minstens zoveel jaren toekomst.

1 mei stoet	Harmonie Vooruit & Harmonie Volharding Vooruit Turners Selleslaghs (V.T.S.) ATB-de Natuurvrienden Vrienden van de Socialistische Jeugd (V.S.J.) ABVV-vakbondsleden Socialistische Vooruitziende Vrouwen (S.V.V.)
-------------	---

TAFEREEL25

Marktkramers	ATB-Pierlala
Marktbezoekers	ATB-de Natuurvrienden & V.S.J. & S.V.V.
Marktzanger + vrouw	Paul Huygens & Nadia Vermeeren (Brikadief)
Mannen van San Francisco	Fanfare Eendracht
Muziek bij dans Reuzen	Fanfare Eendracht o.l.v. Theo Van den Eynde
Dragers Willebroekse Reuzen	gemeentepersoneel (Frans Foqué, Victor Van Moer, Roger Eeckekeers, Chris Dons, Leon Van Aken en Gustaaf Jacobs)
Belleman	Eddy Emmerechts ('t Pleintje)
Akkordeon (muziek anno '30)	Jan Verhulst
Figuratie anno 1930	ATB-de Natuurvrienden & V.S.J. & S.V.V.
Muziek (anno 1955)	Fanfare Concordia Tisselt o.l.v. Jean Segers
Figuratie anno 1955	Zangvereniging Cantate & A Capella-koor Blaasveld-Tisselt
Bemanning schepen Turners	RYAC (Rupel Yacht Club) V.T.S.
Aanvoeren bierton	Chiro St. Jef
Figuratie anno 1970	Chiro St. Jef & Brikadief & Jeugdclub Cactus RISO Iln.
Muziek (anno 1970)	Five from Dave (in oorspronkelijke bezetting)
Soul dance	Dansgroep Soley

MET DE STEUN EN DE MEDEWERKING VAN :

- NV Zeekanaal en Haveninrichtingen
- NV Intercom
- R.T.T. (Regie van Telegraaf en Telefoon)
- Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen
- NV De Naeyer
- NV Rombouts
- Ministerie van Verkeerswezen
- Ministerie van Nationale Opvoeding & Nederlandse Cultuur
- ASED
- Lamot Ltd
- A.S.L.K.
- Upjohn
- Het Rode Kruis
- Gem. Vrijwillige Brandweer
- N.M.B.S.
- de stad Antwerpen
- de stad Mechelen
- de gemeente Hoboken
- Speed Shop Willebroek
- Jan De Smedt, aannemer Willebroek
- Van de Vliet Doe het Zelf, Willebroek
- Caravan 808, Wilrijk
- Restaurant Rivierenhof, Deurne
- Firma Chemisol, Heist-op-den-Berg
- IJsboerke, Tielen
- Manège Olympia, Blaasveld
- Sarens Steenhuffel
- Reklamebureau PVG Antwerpen

Historisch spel 26.9.80. – Programma-brochure ter gelegenheid van 800 jaar Willebroek.

Drukkerij: De Eendracht Mechelen Kaftontwerp: Gilbert Govaert